

OHJ 38 med tog 20 bestående af pakvognen OHJ E 243 og personvognene OHJ C 223 og BI 230 mellem Nykøbing Sj. og Højby, 23. august 1970. (Asger Berg/Arkiv Dansk Jernbane-Klub)

Forord

I april 2018 sættes et af Danmarks kendteste lokomotiver OHJ 38 atter i drift efter en pause på næsten 30 år og et restaureringsarbejde, som har strakt sig over 14 år.

Der er på mange måder tale om et bemærkelsesværdigt lokomotiv med en til tider dramatisk historie. Medens lokomotiverne til privatbanerne enten blev tegnet af Statsbanernes maskinafdeling eller af udenlandske lokomotivfabrikker, blev OHJ 38 og dens fire søstre i 1910 tegnet af Sydfyenske Jernbaners maskininspektør J. C. Milling specielt til brug på Odense-Svendborg banen. Maskinerne var de største, der indtil da var anskaffet til danske privatbaner, og det vedblev de at være. Lokomotivtypen vakte allerede ved fremkomsten beundring i jernbanekredse, og fascinationen har holdt sig til den dag i dag blandt jernbaneinteresserede. Berømmelse i videre kredse fik lokomotivet i vinteren 1978-79, hvor dets kamp mod snemasserne på Høng-Tølløse banen blev vist i fjern-

synet. OHJ 38 blev det sidste damplokomotiv i drift på de danske jernbaner, når der ses bort fra udflugtstog med historisk materiel.

Også restaureringen af OHJ 38 i årene 2003-17 byder på bemærkelsesværdige træk. Ved et samarbejde mellem Dansk Jernbane-Klub og Asnæsværket blev der i 2003 indgået en kontrakt om, at værket stillede sporplads og grej til rådighed for en fuldstændig restaurering af lokomotivet.

Et arbejdshold bestående af veluddannede håndværkere fra Asnæsværket og medlemmer fra Asnæsværkets Seniorklub med projektleder Peter Jørgensen, der i 2003 fortsat var ansat på værket og aktiv i Vestsjællands Veterantog, gik i gang med at skille OHJ 38 "i atomer".

I de efterfølgende 14 år mødtes et hold på 10-15 personer hver mandag på værket. I den periode blev lokomotivet i bogstaveligste forstand skilt ad og renoveret fra A til Z. Del for del blev mærket og lagt på lager for at blive istandsat og senere komme "på plads" igen. Kun to store dele stod til sidst tilbage: Rammen på undervognen og kedel med fyrkasse.

OHJ 38 rangerer på Mårsø station, 28. marts 1969. Tre vognladninger med træ afventer på læssesporet. (Lars Viinholt-Nielsen)

Opgaven med at istandsætte OHJ 38 kunne se håbløs ud, men man hjalp hinanden, og med tiden udviklede forholdet mellem de frivillige arbejdskammerater sig til mere, nemlig gode venskaber. Flere kom med i flokken. Holdets yngste og ældste medlem er i dag henholdsvis 53 og 84 år! I 2003 havde stort set ingen af dem kendskab til damplokomotiver, men de kunne deres håndværk, og på projektmøder blev de oplært i "Damplokomotivet og dets betjening".

I 2016 måtte arbejdet med OHJ 38 på Asnæsværket desværre afsluttes, men med værket's hjælp blev det delvist samlede lokomotiv flyttet til Vestsjællands Veterantog i Høng, hvor restaureringen blev fuldendt.

OHJ 38-holdet kan se tilbage på 14 år, hvor de har løst en ikke helt nem opgave til gavn for levende dansk jernbanehistorie og ikke mindst vores kulturarv gennem et enestående sammenhold.

Den sociale side i "Projekt OHJ 38" skal ikke undervurderes, og heldigvis har veteranbanerne gennem årene været steder, hvor "maskimekanisk teknik" har samlet grupper, der også har fået andet udbytte end blot at køre med tog.

Dette skrift er en hyldest til dem, som i de mange år har arbejdet støt og roligt på lokomotivet. Nu kan alle se det fornemme resultat og tage på tur med et veterantog, der bliver trukket af OHJ 38.

Det er også en tak til Asnæsværket for 13 års husly til OHJ 38 samt muligheden for at benytte værket's maskiner, ikke mindst den store drejebænk, og anden hjælp. På den måde har Asnæsværket støttet en del af den danske kulturarv.

Efter den omfattende revision af OHJ 38 er lokomotivet parat til at tilføje nye kapitler til lokomotivets mere end 100 år lange historie, 8. august 2017. (Ole-Chr. M. Plum)

Det historiske afsnit, indtil lokomotivet i 1968 overgik til OHJ, er skrevet af Lars Viinholt-Nielsen. Afsnittet om tiden ved Odsherredsbanen, Høng-Tølløse banen og Dansk Jernbane-Klub er skrevet af Ole-Chr. Munk Plum, der også har skrevet afsnittet om restaureringen sammen med Peter Jørgensen. Peter Jørgensen har været tovholder på projektet, og Peters logbog samt billeder fra restaureringen, bl.a. optaget af Preben Madsen, har været grundlag for den tredje afsnit af bogen.

Mange har hjulpet med at fremskaffe materiale om OHJ 38. En særlig tak til Olaf Skov for talrige oplysninger om DSB-tiden 1949-60 og til Finn Buch for materiale og illustrationer om luftangrebet 1. oktober 1944.

Kalundborg, Hvalsø og Risskov i marts 2018

*Peter Jørgensen
Ole-Chr. Munk Plum
Lars Viinholt-Nielsen*

